

V I N K O B I T E N C

KMET ROBAVS IN LISICA PASTIRICA

Je živel svoje dni imovit in ugleden kmet, Robavs po imenu. Imel je vsega v izobilju, še celo preostajalo mu je poljskih pridelkov in jih včasih ni mogel spraviti v denar. Zakaj kmet Robavs je imel toliko johov zemlje, da še sam ni vedel prav natanko za vsako leho, za vsak gozd in za vse pašnike, kar jih je spadalo k njegovemu posestvu.

Ko je prišla pomlad, je kmeta Robavs zaskrbelo, kdo mu bo pasel živino.

Vsako leto si je bil namreč najel pastirja, ampak ta je ostal na pašniku samo dva, tri, kvečjemu teden dni. Potem se je pa vrnil v dolino in je dejal kmetu Robavsu:

»Ne bom več pasel vaše živine. Na pašniku straši.«

Kaj je hotel kmet Robavs?

Odpustil je pastirja in je šel sam pogledat v planino, kako in kaj. Pa je videl, da mu je izginila polovica drobnice, mnogo govedi pa se je pobilo po prepadih.

Kmet Robavs si ni vedel pomoči, stal je tam in tuhtal, kaj bi ukrenil.

Tako premišljujočemu se je nekoč iz goščave približala lisica.

»Kaj pa premišlujete, očka?« je nagovorila kmeta priliznjeno.

»Oh, nimam nikogar, ki bi mi pasel živino, ker menda tod okoli straši.«

»To so same prazne čenčarije,« je zamrmrala lisica.

»Jemnasta, še nikoli nisem kaj takega slišala, pa že dokaj let stanujem pod temi skalnatimi grebeni.«

Kmet Robavs je poznal premetenost lisice, zato si ni mogel kaj, da bi je ne pobaral:

»Ali mi veš kaj pametnega svetovati?«

Lisica je z enim očesom pomežiknila, tlesknila z jezikom in odvrnila:

»O, jaz vem za prav dober svet, samo ne vem, če ga boš upošteval, Ro-

bavs, ker vi kmetje nam liscam silno malo zaupate.«

»Kar na dan z besedo,« je dejal kmet Robavs. In lisica se je prihuljeno namuznila:

»Vzemi mene za pastirico!«

Kmetu Robavsu je šlo na smeh.

»Ne vem, kako bo s to stvarjo. Tvoja mati, slavna Zvitorepka, mi je odnesla in podavila že mnogo kokoši. Tudi ti, mislim, nisi nič boljša.«

Lisica je ponižno dvignila oči proti nebu in s sladkim glasom odgovorila:

»Kako neki moreš kaj takega soditi o meni! Jaz sem že zdavnaj pretrgala vse vezi s svojo žlahto in sem lisica samo še po imenu. Pravkar prihajam z božje poti, kjer sem se spokorila. Reva sem zdaj brez posla in kakor nalašč bi bila zame služba pastirice. Pa se tudi ne bojim, če pride sto vragov, kaj šele, da bi se zbala tistih strahov, ki jih tvoji pastirji še videli niso.«

Kmet Robavs si je mislil:

Boljša pastirica lisica, kakor pa živina brez pastirja. Naročil je še lisici, naj skrbno pazi na živino, in odšel.

Lisica ni rekla ne bev ne mev in je ostala na planini za pastirico.

Kmet Robavs je doma povedal novico svoji ženi. »Letos se nam pa ni treba bati,« si je veselo mel roke, »da bi strahovi pastirja pregnali in nam živino uničili. Najel sem lisico za pastirico. Ta je korajžna, ne boji se nikogar in zastonj nam bo pasla.«

Žena je začudeno pogledala moža, zmajala z glavo in rekla:

»Nikoli ne bom liscam verjela, pa če živim še sto let. Čuden ričet si skuhal, radovedna sem, kdo bo sit od njega.«

Čez nekaj dni se je lisica pastirica zglasila na Robavsovi domačiji.

»Kako je tam gori z živino?« jo je povprašal kmet Robavs.

»O, čisto dobro, vse je v redu, živina se pase, da je veselje,« je hitela zatrjevati lisica. »Samo nekaj sem ti prišla povedat. Tisto o strahovih bo namreč vendarle resnica. Ampak jaz se jih ne bojim in bom vseeno še nadalje ostala za pastirico. Samo to sem morala strahovom obljubiti, da jim večkrat kakšen

prigrizek prinesem, pa me bodo lepo v miru pustili. In sem šla, da te poprosim za par kokoši.«

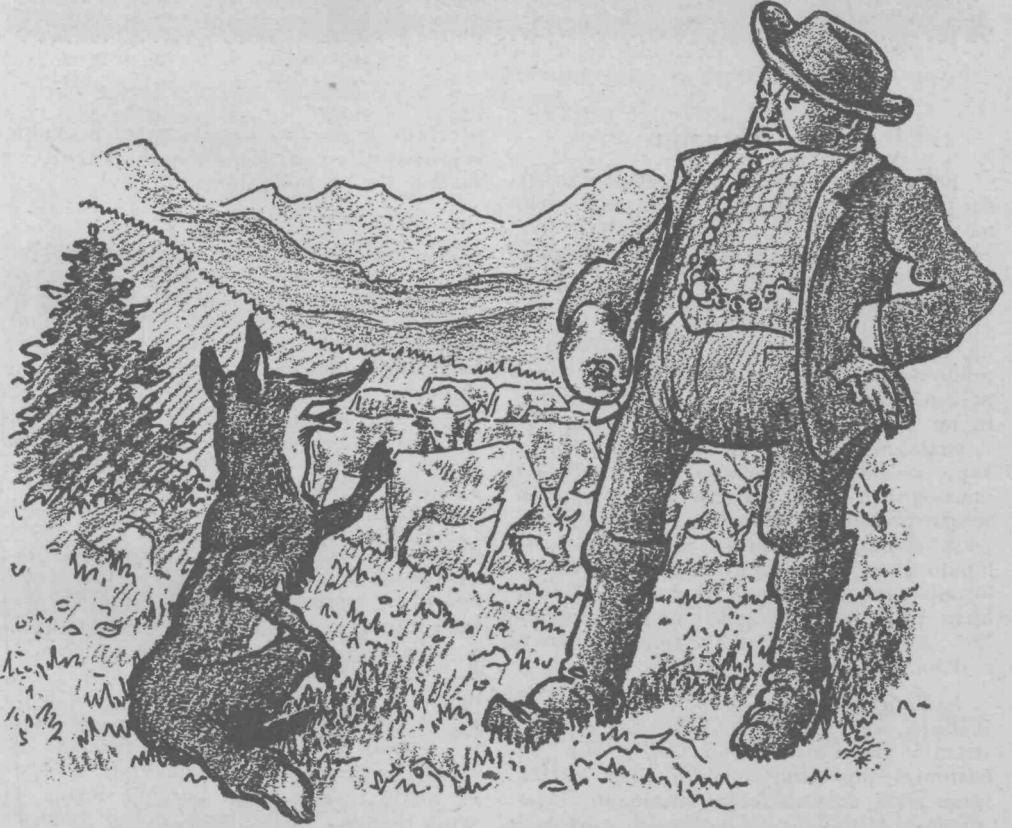
Kmet Robavs, dobra duša, je verjel lisici, dal ji je dve rejeni putki in pripomnil, naj le dobro pazi na živino.

Lisica je obljubila, se zahvalila in odkoracala nazaj na planino.

tu in tam po golih rebrih. Nekaj govedi je žalostno mukalo, o drobnici pa ni bilo ne duha ne sluha.

In tedaj je kmet Robavs izprevidel, da ga je lisica neusmiljeno opeharila.

Pograbil je krepelce in se jezno oziral naokoli, kje bi zagledal hinavsko sleparko.

In potem so se taki obiski ponavljali sleherni dan.

Ko je zmanjkalo putk in petelinov, so prišle na vrsto gosi in purani.

Kmet Robavs je nekega dne izročil navihani lisici zadnjega gosaka in je pri tem dejal:

»Čudno pa je, da tisti strahovi nikoli niso siti. Čakaj, grem sam pogledat na planino.«

Lisica ga ni čakala in je sama odbrzela z gosakom navkreber.

Prišedši na pašnik, je kmet Robavs od začudenja onemel. Živine ni bilo nikjer, samo kosti so ležale razmetane

Lisica pastirica pa se je zasmejala z visoke skale:

»Kaj pa iščeš, kmet Robavs? Strahovi ni več, strahovi so bili volkovi, kokošjo pečenko pa sem potrebovala zase in za svojo žlahto. Kaj pa sem hotela — zastonj bi ti itak ne bila služila. Na svidenje, kmet Robavs!

To rekši je lisica mahoma izginila s skale in se skrila v gosti šumi, še preden je kmet Robavs utegnil skočiti za njo.

Od tistih dob je kmet Robavs vedel, da ni verjeti priliznjenim, sladkim besedam vsakogar, temveč samo odkritim očem in poštenemu srcu.